

KINNITATUD

Assaku Lasteaia direktor

31.08.2026

Käskkiri nr. 1-1/9

ÕPPEKAVA

ASSAKU LASTEAED

Assaku 2026

SISUKORD

ÜLDOSA.....	4
1.LASTEIAIA ERIPÄRA JA ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID	4
1.1 LASTEIAIA ANDMED	4
1.2 LASTEIAIA ERIPÄRA	5
Meie missioon	5
Visioon	5
1.3 ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID.....	6
2.ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE LÄBIVIIMISE KORRALDUS JA PÕHIMÕTTED	6
2.1 ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE LÄBIVIIMISE KORRALDUS.....	6
2.1.1.Rühmade päevakava.....	7
2.2 ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE PÕHIMÕTTED	8
3. ÕPI- JA KASVUKESKKONNA KUJUNDAMISE PÕHIMÕTTED	9
4. KOLMEAASTASE LAPSE JA KUUE- KUNI SEITSMEAASTASE LAPSE EELDATAVAD ÜLDOSKUSED NING KUUE- KUNI SEITSMEAASTASE LAPSE EELDATAVAD VALDKONDLIKUD ARENGUTULEMUSED	10
4.1 KOLMEAASTASE LAPSE JA KUUE- KUNI SEITSMEAASTASE LAPSE EELDATAVAD ÜLDOSKUSED.....	10
4.1.1 Mänguoskused.....	10
4.1.2 Tunnetus- ja õpioskused	11
4.1.3 Sotsiaalsed oskused	12
4.1.4 Eneseregulatsiooni oskused	13
4.2 KUUE- KUNI SEITSMEAASTASE LAPSE EELDATAVAD VALDKONDLIKUD ARENGUTULEMUSED	13
4.2.1 Valdkond Mina ja keskkond	14
4.2.2 Valdkond Keel ja kõne	14
4.2.3 Valdkond Matemaatika	16
4.2.4 Valdkond Kunst.....	16
4.2.5 Valdkond Muusika	17
4.2.6 Valdkond Liikumine	17
5. LAPSE ARENGU HINDAMISE JA TOETAMISE PÕHIMÕTTED JA DOKUMENTEERIMINE NING MEETODID JA VAHENDID LAPSE ARENGU HINDAMISEKS, JÄLGIMISEKS JA ANALÜÜSIMISEKS.....	18
5.1 LAPSE ARENGU HINDAMISE JA TOETAMISE PÕHIMÕTTED, DOKUMENTEERIMINE, MEETODID, VAHENDID	18
5.2 ARENGUVESTLUS VANEMAGA.....	19
5.3 KOOLIVALMIDUS.....	19
5.4 LAPSE INDIVIDUAALSE ARENGU TOETAMISEKS KOHALDATAVAD ERISUSED	20
Lapse toetamine eesti keele omandamisel:	21
6 KOOSTÖÖ LAPSEVANEMAGA.....	22
6.1 Koostöö põhimõtted	22

6.2 Koostöövormid	22
6.3 Vanema kaasamine otsustesse	22
7 ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD	22
LISAD.....	24
LISA 1 Toevajadusega lapsi hõlmavad tegevused Assaku Lasteaias	24
LISA 2 Assaku traditsioonilised õppe- ja kasvatustegevust toetavad üritused	25

ÜLDOSA

Assaku Lasteaia õppekava koostamisel on lähtutud:

- Alusharidusseadusest;
- Alushariduse riiklikust õppekavast;
- Lasteaia eripärast.

Lasteaia õppekavas on järgmised osad:

1. lasteaia eripära ning õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid;
2. õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise korraldus ja põhimõtted;
3. õpi- ja kasvukeskkonna kujundamise põhimõtted;
4. 3-aastase lapse ja 6-7-aastase lapse eeldatavad üldoskused ning 6-7-aastase lapse eeldatavad arengutulemused;
5. lapse arengu hindamise ja toetamise põhimõtted ja dokumenteerimine ning meetodid ja vahendid lapse arengu hindamiseks, jälgimiseks ja analüüsimiseks;
6. vanematega tehtava koostöö põhimõtted ja korraldus;
7. õppekava uuendamise ja täiendamise kord.

1.LASTEIAIA ERIPÄRA JA ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID

1.1 LASTEAIA ANDMED

Assaku Lasteaed asub Vana-Tartu maantee ääres, Järve tee 1, Assaku alevikus. Assaku Lasteaia hoone ajalugu ulatub 1917. aastasse, kui valmis esimene koolihoone, praegune peamaja, tolleaegse Lehmja kooli nime all.

Assaku Lasteaed on asutatud 2008 aastal Rae valla tolleaegse Tõrukese lasteaia filiaalina.

Alates 1.09.2012, koolitusloa nr 6684 HTM alusel, jätkas Assaku Lasteaed tegutsemist eraldiseisva munitsipaalasutusena.

Assaku Lasteaias on 11 rühma: 3 rühma asub peamajas, 4 rühma moodulmajas ning 4 rühma elementmajas. Peamaja ning elementmaja rühmadesse mahub kuni 20 last ja moodulmajas olevatesse kuni 14 last.

Assaku Lasteaed on munitsipaalõppeasutus, mis juhindub oma tegevuses Eesti Vabariigi haridusseadusest ning teistest asjakohastest õigusaktidest.

- Aadress: Harjumaa, Rae vald, Assaku, Järve tee 1
- Mail: direktor@assaku.edu.ee
- Lasteaias on 11 rühma
- Lastele vanuses 1,5 - 7aastat
- Maksimaalne kohtade arv: 196
- Lasteaed on avatud 07.30 -18.00.
- Õppe - ja kasvatustöö toimub eesti keeles.

1.2 LASTEAIA ERIPÄRA

Assaku Lasteaia moto: **Parem mina, parem maailm!**

Eesmärk: Lapse tunnete ja käitumise toetamine kasutades laialdasemalt erinevaid õpikäsitusi nagu projektõpe, avastusõpe, õuesõpe, robotika.

Õppeaasta põhieesmärgi realiseerimine toimub rühmades laste huvist lähtuvalt läbi projektõppe, õppe- ja kasvatustegevuste ning vaba mängu, arvestades aastaringi, rahvakalendri tähtpäevi ning päevakohaseid sündmusi ümbritsevas maailmas.

Õppe- ja kasvatustöö eesmärgistamisel arvestavad rühmaõpetajad oma rühma eripära ja iga lapse arengu ning huviga. Rühmade aastaplaan/eesmärgid on kirjas Eliisis

MEIE MISSIOON

Kodu ja lasteaia koostöös toetame lapse loomupärast valmisolekut märgata, uurida, avastada. Mängime õppides, õpime mängides.

VISIOON

Oleme hea mainega, ajaga kaasas käiv lasteaed, kuhu tulevad rõõmuga nii väiksed kui suured.

Lasteaia põhiväärtused

HOOLIVUS - meie lasteaia on heasoovlik, avatud, üksteist arvestav, mõistev ja toetav õhkkond: laps väärtustab iseenda ja teiste tervist ning käitub tervislikult, sh turvaliselt. Lapsed hoolivad kaaslastest, keskkonnast ja armastavad oma kodukohta.

KOOSTÖÖ - meie töötajatel on hea koostöö nii oma rühmas kui ka kogu lasteaia, meeskonna tegevus on lapsevanematele avatud. Lapsed on aktiivsed õppijad ja tunnevad rahulolu, eduelamust lõpule viidud tegevustest. Lapsed oskavad teha valikuid, suudavad tegutseda iseseisvalt ja teha koostööd.

MÄNG ja LOOVUS - toetame laste loovust ja hindame loomingut. Loomes keskkonna, kus on võimalus õppida läbi mängu, arendada oma loovust, õpetame mängima lapsi ja vanemaid. Õpime üksteisega arvestama, olema ausad ja kinni pidama kokkulepitud reeglitest. Lapsed omandavad eakohasel tasemel põhitegevusi, oskusi ja vilumusi ning huvituvad erinevatest valdkondadest.

TURVALISUS - töötame selle nimel, et meie lasteaia õpikeskkond oleks laste ja töötajate jaoks turvaline, et lapsevanem võiks rahuliku südamega lapse päevaks meie hoolde jätta. ARENG- toimub, kui on usk arengusse, mõtlemine on pingevaba, toimib toetav innustamine. Lähme kaasa uute ideedega ning oleme avatud muutustele. Lasteaia töötajad saavad end pidevalt täiendada jagades teadmisi omavahel ning osaledes koolitustel, elukestev õppimine.

- Õppe- ja kasvatustöös kasutame projektõpet, mis lähtub laste huvidest, uudishimust, individuaalsusest ja loovusest. Projektõpe annab õpetajatele ja lastele suurema otsustusvabaduse ja iseseisvuse, võimaluse valida rühmale sobivad õppeteemad, ajakava projektiga tegutsemisel.
- Õppetegevused toimuvad nii individuaalselt kui erineva suurusega gruppides – lähenemisviis ja tähelepanu kõigile lastele.
- Laste loomuliku mängu ja ettevõtlikkuse toetamiseks loome ja kujundame kasvukeskkondi, mis seda soodustavad.
- Tähistame traditsioonilisi üritusi.

- Lähedus pealinnaga, Jüri, Peetri ja Järvekülaga loob võimaluse õppetöö mitmekesistamiseks (muuseumid, kinod, teatrid, muud vaatamisväärsused).
- Assaku Lasteaia ruumides pakutav huviharidus on mitmekülgne.
- Erinevate tegevussuundade rakendamisel toetame (abi)õpetajaid ja tugispetsialiste lasteaiasiseste koolitustega - võimalus vahetada kogemusi, praktilisi nõuandeid. Julgustame töötajate osalemist koolitustel väljaspool maja, et olla kursis kaasaegsete lähenemistega lapse kasvukeskkonna ning seda mõjutavate tegurite suhtes.

1.3 ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID

Lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse üldeesmärk on toetada lapse igakülgset ja järjepidevat arengut koostöös koduga. Lasteaia õppekava on aluseks õpetajatele rühma aasta tegevuskava koostamisel.

Assaku Lasteaia õppekava eesmärgid lähtuvad alushariduse riiklikust õppekavast, lasteaia eripärast, visioonist, missioonist, väärtustest. Toetame lapse üldoskuste ja valdkondlike oskuste kujunemist ja arengut, et luua eeldused põhihariduse omandamiseks ja edasijõudmiseks igapäevaelus.

Olles läbinud Assaku Lasteaia õppekava, on laps:

- jõudnud riiklikus õppekavas toodud eeldatavate tulemusteni, mis loovad eeldused põhihariduse omandamiseks ja edasijõudmiseks igapäevaelus;
- õppinud märkama ja arvestama end ümbritseva keskkonna ja kaaslastega;
- saanud teha valikuid, kujunenud on algatusvõime ning laps on võtnud eakohast vastutust oma tegevuse eest;
- saanud rääkida kaasa, tegutseda ja suunata õppetegevust, teinud koostööd;
- omandanud oskuse sihipäraselt kasutada digivahendeid (IKT info- ja kommunikatsioonitehnoloogia) ning robotikaseadmeid;
- saanud aktiivselt liikuda, õppinud tegema tervist hoidvaid valikuid;
- saanud eakohaselt mängida ja mängu kaudu õppides lahendada probleeme ja teha koostööd, omandada erinevaid oskuseid ja teadmisi.

2. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE LÄBIVIIMISE KORRALDUS JA PÕHIMÕTTED

2.1 ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE LÄBIVIIMISE KORRALDUS

Õppeaasta lasteaias algab 01. septembril ja kestab 31. augustini, millest:

- 15. september - 15. mai on aktiivne õppe- ja kasvatustegevuse periood, mis toimub lasteaia õppekava alusel;
- ülejäänud periood on laste vaatlemiseks, huvide väljaselgitamiseks, tegevuste planeerimiseks või varem õpitu kinnistamiseks ja kordamiseks, pearõhk mängulisel õuetegevusel.

Õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimiseks koostame lasteaia õppeaasta tegevuskava, milles on ühiselt kokku lepitud aasta teema, eesmärgid, tegevused, üritused, ajakava ning vastutajad/osalejad. Koostatud plaan võib õppeaasta sees muutuda. Õpetajad (sh liikumis- ja muusikaõpetajad, tugispetsialistid) osalevad lasteaia õppekava ja tegevuskava koostamisel ning koostavad eelmise aasta töö alusel õppeaasta alguses rühma tegevuskava ehk aastaplaani.

Lasteaia muusika- ja liikumistegevuste ajaline plaan valmib koostöös osapooltega (liikumis-, muusikaõpetaja, rühmameeskond, õppejuht) iga õppeaasta alguses ning see on vajaduspõhiselt muutuv plaan.

Lasteaias on kasutusel infosüsteem ELIIS (e-lasteaed), kus kajastuvad:

- Rühmapäevik – ülevaade päevast, tagasiside lapse arengu kohta.
- Rühma projektiplaan – täieneb ja muutub vastavalt rühma tegevustele.
- Rühma õppeaasta tegevuskava ehk aastaplaan (rühma iseloomustus, õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid ja põhimõtted, koostöö jms).
- Rühma õppeaasta kokkuvõte – rühma tegevuse tulemuslikkus ja ootused uueks õppeaastaks.
- Sündmuste kalender - kajastuvad kõik lasteaia tegemised (koolitused, ühisüritused, rühmasündmused jms).
- Infovahetus lapsevanemaga.
- Laste tagasiside/arengu kokkuvõtted.

2.1.1.1. RÜHMADE PÄEVAKAVA

- 07.30 laste vastuvõtt valverühmas (õues või saalis)
- 08.00 rühm alustab tööd, tegevused laste vabal valikul
- 08.35 hommikusöök
- 09.00 planeeritud tegevused (hommikuring, mängulised-, lõimitud õppetgevused)
- 10.30 mängud ja tegevused õues/toas
- 12.30 lõunasöök
- 13.00 ettevalmistused päevaseks puhkeajaks, unejutu kuulamine, puhkeaeg, vaiksed mängud (kokkulepe perega)
- 15.00 laste mängud, huviringid, individuaalne tegevus
- 15.30 õhtuode
- 16.00- 17.45 mängud toas/ õues, huviringid, individuaalne tegevus, laste kojumine
- 18.00 lasteaed sulgeb uksed

NB! Päevakava võib erineda sõltuvalt laste vanusest ja rühma eripärast.

Laps tunneb ennast lasteaias kindlalt, kui tema päev algab kiirustamata, sõbralikult ja kallistusega:

- Esmakordselt lasteaeda tülles andke lapsele aega kohanemiseks ja harjumiseks.
- Rääkige lapsega lasteaia päevast. Tundke huvi lapse mängude, tegevuste ja sõprade vastu, kuulake tema rõõme ja -muresid, otsige koos lahendusi.
- Usaldage õpetajat, arutage temaga oma lapse arengut ja käitumist.
- Õpetage lapsele iseennast teenindama (riietuma, sööma, pärast potil käimist end puhastama, enda järelt koristama jne.)
- Olles ise positiivse suhtumisega lasteaeda ning töötajatesse, on lapsel hea ja turvaline olla. Lasteaia päevakava on paindlik, kindlustades lastele päevarütmi, kus vahelduvad igapäevatoimingud, laste vabategevus ja täiskasvanu planeeritud õppe- ja kasvatustegevus.

Puhkeaeg on puhkus meeltele, uinak või muu rahulik tegevus: vaikuseminutid, vaikne ja rahulik muusika, raamatud, pusled, voolimismassid, lihtsad käelised tegevused. Millised tegevused on vaiksed ja sobivad, on igas rühmas lastega eelnevalt läbi arutatud ja kokku lepitud.

Õppe- ja kasvatustegevuste plaan koostatakse projektiplaanina.

Õppe- ja kasvatustegevus tugineb rühma päevakavale, mis määrab päeva rütmi vastavalt laste eale. Päevakavas vahelduvad igapäevatoimingud, laste põhitegevus – mäng ja koostöös lastega kavandatud ja spontaanselt tekkivad õppe- ja kasvatustegevused, mis arvestavad laste huvi ja eakohasusega, last ümbritseva keskkonnaga, alushariduse alusväärtustega ning põhimõttega lähemalt kaugemale, üksikult üldisemale.

- Päevakavas on ajaliselt määratud muusika- ja liikumistegevused, puhke- ja söögiaeg. Teiste tegevuste osas on päevakava paindlik.

- Päevakava võimaldab lastele sujuvat üleminekut ühelt tegevuselt teisele.
- Tegevusi viime läbi individuaalselt, väiksemates gruppides või kogu rühmaga ning tegevuste läbiviimiseks on kasutusel kõik lasteaia avatud ruumid, õueala, lasteaia lähiümbus. Õpitavaga tutvume võimalusel selle loomulikus keskkonnas.
- Tegevustesse on kaasatud kogu rühma meeskond, mis võimaldab korraldada tegevusi väikestes rühmades, et tagada arvestamine laste huvid, mõtete ja vajadustega.
- Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine, rakendamine, hindamine ja arendamine on paindlik, põhineb pedagoogilisel dokumenteerimisel ja võimaldab teha lähtuvalt laste huvidest täiendusi ja muudatusi.
- Dokumenteerimise käigus teeme nähtavaks õppe- ja kasvatustegevuse seose õppekavaga, eesmärgid, teemakäsitluse, õppimise protsessi (tegevused, kogemused), laste kognitiivse potentsiaali (arutlusoskus, väljendatud seisukohad, teadmised) ning kokkuvõtte eesmärkide saavutamisest.
- Peame oluliseks, et laps viibiks võimalikult palju värskes õhus, lisaks igapäevasele õueajale korraldame õppekäike, matkasid, õpime tundma ümbritsevat keskkonda ja kasutame õuesõpet.
- Lasteaias tegutsevad laste individuaalset arengut toetavad huviringid, mis on lapse ja lapsevanema vaba valik ja rahaline vastutus.
- Koostöö laste arengu ja lasteaiameeskonna toetamiseks toimub igal tasemel - lasteaiasisene meeskonnatöö, pered, kohalik omavalitsus, koolitusasutused, teised haridusasutused, lasteaiavälised nõustamismeeskonnad.

2.2 ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE PÕHIMÕTTED

- Väärtustame lapsepõlve ja rakendame lapsest lähtuvat mõtteviisi – selgitame välja lapse huvid, oskused, vajadused ning lapse arengutaseme (füüsiline, kognitiivne, sotsiaalne, emotsionaalne), millega arvestame tegevuste planeerimisel ja (individuaalsete) eesmärkide seadmisel.
- Lapse arengu toetamine ja tema potentsiaali avaldumine on koostöö, milles panustavad nii lasteaia töötajad kui lapsevanemad.
- Projektõppest lähtuvalt on lapsed kaasatud lasteaiapäeva ja tegevuste kavandamisesse.
- Kuulame last, toetame lapse loovust ja omaalgatust, ettevõtlikkust – väärtustame lapse mõtteid ja teadmisi, võimalust neid igakülgset väljendada, kavandada tegevust ja teha valikuid.
- Tagame lapsele eduelamuse, et toetada tegutsemis- ja õpimotivatsiooni, positiivse enesehinnangu kujunemist; anname tagasisidet ja innustame last tegevustes.
- Anname lapsele võimaluse ise tegutseda. Laps on õppetegevuses aktiivne osaleja ning kogub kõikjalt teadmisi - mängides, uurides, küsides, avastades, katsetades, liikudes jne. Laps toimetab võimalikult palju ise või vähese abiga.
- Loomme mängude ja projektide kaudu last ümbritseva keskkonna, mis on julgustav, ergutab uudishimu ja ideede avaldamist, on turvaline, hooliv, soodustab koostööd. Inspireeriv keskkond ja igapäevakogemused toetavad lapse huvid väljendumist ja arengut.
- Tähtsustame: üldinimlikke väärtusi - ausus, hoolivus, õiglus, üksteisega arvestamine, lugupidamine enda ja teiste vastu; ühiskondlikke väärtusi - demokraatlikud suhted, terviseteadlikkus, keskkonna jätkusuutlikkus, sallivus, austus emakeele ja kultuuri vastu, teiste kultuuride eripäraga arvestamine.
- Toetame mitmekeelsest perest pärit lapse keelelist arengut mitme keele kasutajana.
- Tutvustame digitehnoloogiaga seotud võimalusi ja ohtusid, õpetame digitehnoloogia eesmärgipärast ja heaperemehelikku kasutamist, et mitmekesisendada õppimist, arendada loovust ja kujundada laste arusaama tehnoloogiast. Arvestame, et digitehnoloogia on osa laste igapäevaelust ning rakendame selle mitmekülgset kasutamist õppe- ja kasvatustegevuse rikastamiseks.

- Õppimine ja õpetamine toimuvad üldõpetuse põhimõttel, mis eeldab erinevate valdkondade õppesisu ja -tegevuste (vabamäng, kuulamine, kõnelemine, lugemine ja kirjutamine, vaatlemine, arutlemine, katsetamine, uurimine, võrdlemine, arvutamine, liikumine ning muusika-, kunsti- jm loovust toetavad meetodid) lõimimist nii individuaalsetes kui gruppidegevustes. Kasutame lapse uudishimu ja algatusvõimet toetavaid õppeviise.
- Õppe- ja kasvatustegevus seostub kodukoha ja kultuuriga.

3. ÕPI- JA KASVUKESKKONNA KUJUNDAMISE PÕHIMÕTTED

- Õppimise psühholoogiliseks aluseks on kogemus, mille laps omandab vastastikuses toimes füüsilise, vaimse ja sotsiaalse keskkonnaga. Lapse arengut (iseseisvaks, algatusvõimeliseks ja aktiivseks õppijaks) ja heaolu toetava keskkonna loomises osalevad kõik lasteaia töötajad ja kaasatakse nii lapsi kui vajadusel lapsevanemaid.
- Õppeprotsessi käigus toimuvad muutused lapse käitumises, teadmistes, hoiakutes ja oskustes. Lapsega tegelevad täiskasvanud on lapse arengu suunajaks, toetajaks ja juhendajaks.
- Õppimine ja õpetamine toimuvad lapse lähima arengu tsoonis.

SOTSIAALNE JA VAIMNE KESKKOND LASTEAIAS:

- Lasteaia on kokku lepitud ühistes väärtustes (hoolivus, koostöö, loovus, turvalisus), peame kinni kokkulepetest, lasteaia tavadest.
- Lähtume lapse heaolust, õhkkond lasteaia on sõbralik ja üksteist toetav, julgustame suhtlemist. Tunnustame laste omaalgatust, ideid.
- Suuname lapsi üksteisega arvestama, toetama, hoolima ja tegema koostööd.
- Tunnustame ja hindame ideid, arvamusi, valikuvabadust, rühmade iseseisvust, kuid samal ajal ka üksteisega arvestamist, lahenduste leidmist.
- Aeg kogetu mõtestamiseks, mõttevahetuseks, tagasisideks – planeerime tegevusi, et aega on ka vabamänguks ja -tegevusteks, tehku analüüsiks, tagasisivaateks.
- Avatud ja heatahtlik suhtumine erinevustesse, lastele on tagatud võrdsed võimalused. Toevajadusega lastele ja vajaduspõhiselt ka kõigile teistele lastele on olemas tugispetsialistide teenus.
- Vajadusel kohandame tegevusi, õppematerjale, et kõigil oleks võimalik olla kaasatud ja aktiivselt osaleda või on vajadus individuaalseks lähenemiseks.
- Koostöö vanematega on igapäevane.

FÜÜSILINE KESKKOND LASTEAIAS:

- Turvalisus – keskkonna loomisel lähtume laste vanusest ja vajadustest, õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkidest ja sisust ning lasteaia õpi- ja kasvukeskkonna nõuetest.
- Liigendatud rühmaruum – võimalus aktiivseks liikumiseks, mängimiseks, suhtlemiseks ja tegutsemiseks. Rühmaruumi suurust on võimalik muuta lükkandustega, sisustus on ümberkohaldatav. Rühmaruum võimaldab tegutsemist suuremates ja väiksemates gruppides ja pakub võimalust omaette olemiseks. Lasteaia saab kasutada (vaba)tegevusteks tundetuba, saali.
- Avatud ja avar õueala – varustatud kaasaegsete ja lapsesõbralike mängu- ja ronimisvahenditega, mudaköökidega, on ühiseks kasutamiseks – õuesõppeks, liikumiseks, mänguks jm vabategevuseks kõigile rühmadele. Õuemajad, putukahotell pakuvad võimalust rahulikumaks tegutsemiseks. Lasteaia ümbruskond võimaldab lasteaiaavalist tegevust ja laiendatud õpiruumi.
- Õppe- ja mänguvahendid on kättesaadavad ja mitmekesised – eakohased vahendid, mis arendavad peenmotoorikat, annavad võimaluse uurimiseks ja mõtlemiseks, fantaasia arenguks, enese väljendamiseks mängu, kunsti, liikumise jm kaudu, on lastele pidevalt kättesaadavad ja toetavad laste omaalgatust, iseseisvust. Vahetame õppe- ja mänguvahendeid ning kujundame keskkonda vastavalt laste vanusele, huvidele, projektidele, mängudele. Mängus on kasutusel ka igapäevased ja lihtsad,

käepärased vahendid, looduslikud materjalid, kostüümid jms, mis soodustavad loovust. Ühiseks kasutuseks on haridusrobotid, raamatukogu toas on suur interaktiivne tahvel, rühmades digivahendid (arvuti, nutitelefon).

- Õppeprotsess on nähtav – lasteaias seintel, stendidel jm on laste loodud joonistused, fotod, ühistööd, plakatid laste mõtete ja ideedega, õpitegevuste ja mängudega.

4. KOLMEAASTASE LAPSE JA KUUE- KUNI SEITSMEAASTASE LAPSE EELDATAVAD ÜLDOSKUSED NING KUUE- KUNI SEITSMEAASTASE LAPSE EELDATAVAD VALDKONDLIKUD ARENGUTULEMUSED

4.1 KOLMEAASTASE LAPSE JA KUUE- KUNI SEITSMEAASTASE LAPSE EELDATAVAD ÜLDOSKUSED

Üldoskuste kujunemist toetame kõigi tegevuste kaudu, lõimides valdkondi ja kasutades erinevaid õppeviise. Üldoskused on aluseks riiklikus õppekavas toodud üldpädevuste ja ennast reguleeriva õppija kujunemisele.

Eristatakse nelja üldoskuste rühma:

- mänguoskused;
- tunnetus- ja õpioskused;
- sotsiaalsed oskused;
- eneseregulatsiooni oskused.

4.1.1 MÄNGUOSKUSED

Mäng on lapse põhitegevus ja loomulik õppimisviis. Eelkõige mängides omandab laps järk-järgult olulisi õpioskusi, mis toetavad tema edasist õppimist ja arengut. Mängu käigus omandab ja kinnistab laps uut teavet, harjutab ning rakendab uusi oskusi, õpib suhtlema ja koostööd tegema, probleeme lahendama ning sobival viisil enda tundeid ja soove väljendama. Mängides õpib laps arvestama oma mängukaaslaste soovide ja huvidega. Mäng toetab mõtlemise, loominguliste võimete, kujutluste, arusaamade arengut. Mänguoskus on kõigi üldoskuste ning õppe- ja kasvatustegevuse eri valdkondade oskuste ja teadmiste arengu alus ning mängus rakendab ja arendab laps ka teisi üld- ning valdkondlikke oskusi.

Mängu arenguks ja selleks, et õppimine saaks mängu kaudu aset leida, on oluline täiskasvanu ja mängukaaslaste roll, kes mängu vajadusel suunavad või juhendavad, mängukeskkonda loovad ja kujundavad või toetavad last otsese eeskujuga. Lapse mänguoskusi on vaja sihipäraselt arendada. Täiskasvanule on mängu jälgimine oluliseks infoallikaks lapse arengu hindamisel ja edasise pedagoogilise tegevuse kavandamisel.

Lasteaias mängime palju erinevaid mänge, ehitus-, rolli- ja laua-, liikumis-, laulu-, lavastus-, sõna- jms mänge.

MÄNGUOSKUSTE ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE TULEMUSEL:

3-AASTANE LAPS

1. suudab väikeses grupis mängule keskenduda;

Selgitus: tegevusele keskendumine ja grupis tegutsemine on eeltingimuseks positiivse mängukogemuse saamisele. Lapsele on oluline tagada tingimused omaette kui ka koos kaaslasega mängimiseks.

2. kasutab mängides loovalt erinevaid vahendeid;

Selgitus: nt mängib, et puupulk on nuga või kahvel, kivi, leib jne - kujutlusmäng, mis mõjutab kognitiivset arengut.

3. jäljendab ja kordab mängudes varasemalt kogetut.

Selgitus: matkimismängud – nt söögi valmistamine, jänese kombel hüppamine.

4. sooritab iseseisvalt mitu omavahel loogiliselt seotud mängulist toimingut.

Selgitus: näiteks kodumängus toidu valmistamine, nuku söötmine, nukuga jalutamine jne.

5. kutsub kaaslast oma mänguga liituma ja ühineb teiste algatatud mänguga.

Selgitus: oma algatatud mäng võimaldab lapsel liidrirolli katsetada, oma mõtteid vabalt väljendada ning proovile panna oma suhtlemisoscuse teistega. Lisaks tuleb lapsele õpetada teiste mänguga liitumise strateegiaid, et laps tunneks end ka teiste mängu oodatuna, mitte tõrjutuna.

6. suhtub heatahtlikult kaaslaste mängu;

Selgitus: heatahtlik suhtumine teiste mängu on eelduseks lapse positiivse mängukogemuse saamiseks.

7. suudab järgida lihtsamaid mängureegleid.

Selgitus: nt oma korra ootamine, palli või täringu veeretamise kord jne, ning ta suudab neid enamasti täiskasvanu juhendamisel järgida.

MÄNGUOSKUSTE ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE TULEMUSEL:

6-7-AASTANE LAPS

1. suudab mängule keskenduda;
2. kasutab mängudes loovalt erinevaid vahendeid;
3. rakendab mängudes loovust, kujutlusvõimet, oma kogemusi, teadmisi ja oskusi;
4. näitab mängu käigus üles omaalgatust, huvi ja loovust;
5. algatab mängu ja arendab mängu sisu;
6. täidab mängudes erinevaid rolle;
7. suudab mängu käigus probleeme lahendada ja jõuda mängukaaslastega kokkuleppele; 8) järgib mängureegleid ning oskab tuttavate mängude reegleid teistele selgitada.
8. tunneb rõõmu võidust ja suudab hakkama saada kaotusega.

4.1.2 TUNNETUS- JA ÕPIOSKUSED

Tunnetusoskus on oskus tahtlikult juhtida oma tunnetusprotsesse – taju, tähelepanu, mälu, mõtlemist, emotsioone ja motivatsiooni.

Õpioskus on lapse suutlikkus oma tunnetusprotsesse õppimise eesmärgil kasutada – hankida teavet, omandada teadmisi ja oskusi ning uurida ja katsetada. Õppimise efektiivsus on seotud tunnetusprotsesside teadliku ja oskusliku suunamisega. Õpioskused kujunevad tunnetusoskuste arengu alusel.

TUNNETUS- JA ÕPIOSKUSED ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE TULEMUSEL:

3-AASTANE LAPS

1. tunneb huvi maailma vastu ja uurib seda erinevate meeltega;
2. suudab huvipakkuvale tegevusele vastavalt oma arengutasemele keskenduda;
3. mõistab lihtsamat kõnet;
4. valdab eneseväljenduseks vajalikku sõnavara;
5. väljendab end kõnes teistele arusaadavalt ja osaleb vestluses;
6. suudab keskenduda lühikeste lugude jälgimisele;
7. oskab leida võrdluse alusel objektides ühiseid ja erinevaid tunnuseid;
8. oskab objekte ühe tunnuse alusel rühmitada;
9. suudab järgida lihtsat juhust;
10. oskab detailidest lihtsa terviku kokku panna.

Selgitus: lapsele suunatud kõne, loendamismängud, liisusalmid, näpumängud, rühmas toimuva sõnaline kirjeldamine, fantaasiamängud, esemete kategoriseerimine jne on tegevused, mis on vajalikud lapse kognitiivsete oskuste arenguks.

Sorteerimine, sarnasuste ja erinevuste leidmine, kompimine arendab lapse tähelepanu-ja keskendumisvõimet, mõtlemist ning ka peenmotoorikat (lukkimine, ladumine, nõõrimine, mustrite ladumine, toppimine, voolimine jne).

Oluline on varakult toetada lapse huvi maailma ja õppimise vastu ning tema usku oma võimesse õppida.

Uskumused oma õpivõime ja arengusuutlikkuse kohta kujunevad välja varases eas. Kuni kolmeaastase lapse puhul on väga tähtis, et laps saaks positiivseid tegutsemis- ja õpikogemusi kõige erinevates valdkondades ja tal kujuneks usk ja arusaam, et kui ta tahab, suudab ta õppida kõike.

TUNNETUS- JA ÕPIOSKUSED ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE TULEMUSEL:

6-7-AASTANE LAPS

1. suudab huvipakkuvale tegevusele keskenduda;
2. saab kuuldust aru, reageerib sellele vastavalt ning kasutab arutlevat dialoogi;
3. suudab täita kahe-kolmeosalist igapäevast juhust või korraldust;
4. esitab küsimusi, arutleb ja oskab oma mõtteid arusaadavalt väljendada;
5. oskab esemeid ja nähtusi erinevate tunnuste alusel rühmitada;
6. saab aru lihtsamatest seostest, tajub esemeid, sündmusi ja nähtusi tervikuna;
7. kasutab õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades;
8. kasutab sobivaid vahendeid ja võtteid probleemilahenduseks.

4.1.3 SOTSIAALSED OSKUSED

Sotsiaalsete oskuste all mõistetakse oskusi teistega suhelda, tajuda iseennast ja kaaslast, võtta omaks ühiskonnas üldtunnustatud tavasid ning lähtuda koostoimet võimaldavatest eetilistest tõekspidamistest.

SOTSIAALSETE OSKUSTE ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE TULEMUSEL:

3-AASTANE LAPS

1. oskab ennast ja teisi väliste tunnuste kaudu kirjeldada;
2. on huvitatud mängukaaslastest ja püüab nendega arvestada;
3. osaleb täiskasvanuga ühistegevustes;
4. saab aru lihtsamatest rühma kokkulepetest;
5. loob sõprussuhteid lastega, kellega on tihti koos;
6. jagab mõnikord asju ka teistega;
7. algatab teiste laste ja täiskasvanutega suhtlust;
8. oskab väljendada oma vajadusi ja soove.

Selgitus: paremad sotsiaalsed oskused toetavad heade suhete loomist eakaaslastega ning hea läbisaamine eakaaslastega toetab omakorda sotsiaalsete oskuste arendamist. Mitmed eeltoodud eeldatavad tulemused seostuvad sotsiaalse tunnetusega, mis tähendab arusaamist käitumist suunavatest psühholoogilistest protsessidest, sotsiaalsetest reeglitest ja suhetest ning on sotsiaalse arengu üheks olulisemaks eesmärgiks. Sotsiaalne tunnetus teeb võimalikuks teiste inimeste mõistmise ja empaatia ning toetab lapse häid suhteid eakaaslaste ja täiskasvanutega. 3-aastaselt ei ole lapsel veel suutlikkust teiste inimeste uskumusi ja kavatsusi täielikult mõista, kuid need oskused arenevad eakaaslaste ja täiskasvanutega suheldes (seejuures ka verbaalselt, et jagada oma mõtteid, uskumusi, soove). Varases lapseas on oluline, et lapsel oleks huvi ja tahtmine teiste lastega koos tegutseda ning nendega arvestada.

SOTSIAALSETE OSKUSTE ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE TULEMUSEL:

6-7-AASTANE LAPS

1. tunneb huvi teiste vastu, oskab luua sõprussuhteid ja tahab ning julgeb suhelda;
2. püüab mõista teiste inimeste tundeid ning arvestada neid oma käitumises ja vestluses;
3. oskab kaaslastega arvestada ja teha koostööd ning osutab ja küsib vajadusel abi;
4. teeb vahet sobiva ja ebasobiva käitumise vahel, valib sobiva käitumisviisi vastavalt olukorrale ning mõistab oma käitumise tagajärgi;
5. järgib kokkulepitud reegleid ja üldtunnustatud käitumisnorme;
6. mõistab, et inimesed võivad olla erinevad;
7. osaleb ja teeb ettepanekuid otsustusprotsessides;
8. suudab uudsetes olukordades toime tulla vajadusel täiskasvanu juhiseid järgides.

4.1.4 ENESEREGULATSIOONI OSKUSED

Eneseregulatsiooni oskused on oskused, mis võimaldavad suunata oma tähelepanu, kasutada töömälu, pidurdada hetkeimpulssi; reageerida olukordadele paindlikult, märgata erinevaid seoseid ja leida lahendusi; kavandada oma käitumist vastavalt olukorrale.

Eneseregulatsiooni oskused on eelduseks põhikooli riiklikus õppekavas toodud ennast reguleeriva õppija kujunemisele. Eneseregulatsiooni oskused aitavad kaasa kohusetunde, sisemise tasakaalu, tähelepanu, kognitiivse kontrolli, tahtejõu ja valikute tegemise oskuste kujunemisele.

ENESEREGULATSIOONI OSKUSED ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE TULEMUSEL:

3-AASTANE LAPS

1. tuleb toime vanematest eemalolekuga;
2. tuleb toime ühelt tegevuselt teisele üleminekuga;
3. suudab täiskasvanu toel lühikest aega soovitud edasi lükata ja oma käitumist pidurdada;
4. suudab täiskasvanu toel tulla toime tugevate tunnetega;
5. saab suures osas hakkama igapäevase eneseteenindamisega;
6. paneb pärast tegevusi täiskasvanu juhendamisel asjad oma kohale.

Selgitus: varases lapseas vajab laps eneseregulatsioonil väga palju tuge, mis väljendub ka eneseregulatsiooni oskuste eeldatavates tulemustes, kus osa oskusi on 3-aastasele lapsele jõukohased eelkõige täiskasvanu toel. Täiskasvanu juhendamise, mudeldamise ja julgustamise abil õpib laps mõistma, väljendama ja reguleerima oma emotsioone, mõtteid ja käitumist. Lapse kasvades väheneb täiskasvanu vahetu tugi ning suurenevad lapsele seatud ootused iseseisvaks eneseregulatsiooniga toimetulekuks.

ENESEREGULATSIOONI OSKUSED ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE TULEMUSEL:

6-7-AASTANE LAPS

1. suudab oma emotsioone kirjeldada ning sobival viisil väljendada;
2. kavandab, algatab ja korraldab mängu ja igapäevategevusi ning viib alustatud tegevused lõpuni;
3. suudab pingutust nõudva tööülesande kallal iseseisvalt ja grupis sihipäraselt tegutseda;
4. oskab erinevates olukordades sobivalt käituda ning muudab oma käitumist vastavalt tagasisidele;
5. oskab vajadusel kasutada vaimset tasakaalu ja rahunemist soodustavaid tegevusi;
6. saab hakkama eneseteenindamisega ja tal on kujunenud esmased tööharjumused.

4.2 KUUE- KUNI SEITSMEAASTASE LAPSE EELDATAVAD VALDKONDLIKUD ARENGUTULEMUSED

Kuue- kuni seitsmeaastase lapse eeldatavad arengutulemused esitatakse kuues valdkonnas: mina ja keskkond; keel ja kõne; matemaatika; kunst; muusika; liikumine. Koostöös koduga on kooli minev laps jõudnud alltoodud valdkondlike oskusteni.

4.2.1 VALDKOND MINA JA KESKKOND

Mina ja keskkond valdkonna õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted on:

- toetada last iseenda ja ümbritseva keskkonna tundma õppimisel ja mõistmisel;
- suunata last ümbritsevat keskkonda mängu ja igapäevatoimingute kaudu märkama, uurima ja kogema;
- suunata last küsimusi esitama, probleeme püstitama, teemakohaselt arutlema, vastuseid leidma ning märgatust ja kogetust järeldusi tegema;
- suunata last keskkonda hoidvalt ja turvaliselt käituma ning materjale ja vahendeid säästlikult kasutama;
- suunata last keskkonda, enda ja kaaslaste kultuuri ja traditsioone ning tervist väärtustama;
- suunata last märkama ja mõistma sotsiaalse keskkonna, loodus-, tehis ning digikeskkonna erinevusi.

MINA JA KESKKOND ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE TULEMUSEL:

6-7-AASTANE LAPS

1. oskab tutvustada ja kirjeldada iseennast, enda omadusi ning huvisid;
2. oskab nimetada kehaosade nimetusi, teab nende vajalikkust ja mille poolest erinevad privaatsed kehaosad teistest;
3. oskab kirjeldada oma kodu, perekonda ja peretraditsioone;
4. oskab nimetada ja kirjeldada erinevaid ameteid;
5. oskab nimetada Eesti riiklikke sümboleid, rahva- ja kultuuritraditsioone ning olulisemaid kultuuritegelasi;
6. saab aru, et inimesed on erinevad ning neil on erinevad vajadused ja kultuuritraditsioonid; selgitus: oluline on tagada, et lapsed mõistaksid kultuuride erinevusi, traditsioone ning kujundada positiivseid hoiakuid erisuste suhtes.
7. oskab ebameeldivates või ebaturvalistes olukordades turvaliselt käituda ning vajadusel abi kutsuda;
8. oskab kirjeldada, kuidas ümbritsev keskkond ja inimeste käitumine võib mõjutada tervist ning teab, kuidas oma tervist hoida;
9. oskab selgitada, mida on vaja teha selleks, et hoida hammaste tervist;
10. oskab selgitada, miks on oluline järgida igapäevaelus isikliku hügieeni põhimõtteid;
11. märkab ja kirjeldab enda ja teiste tegevuse mõju keskkonnale ning käitub keskkonda säästvalt;
12. tunneb oma kodukoha eripära ja oskab kirjeldada kodukoha loodust;
13. oskab kirjeldada loodust ja inimeste tegevusi erinevates ajatsüklites;
14. oskab kirjeldada loodusnähtusi ja selgitada ilmastikunähtuste sõltuvust aastaegadest.
15. oskab kirjeldada võimalikke ohte seoses keskkonnaga, erinevate tegevustega ja olukordadega;
16. oskab liikluses ohutult käituda;
17. oskab kirjeldada, tervisliku ja mitmekesise toitumise põhimõtteid ning teab, miks need on olulised tervise hoidmisel;
18. oskab selgitada, miks piisav puhkamine, uni ja kehaline aktiivsus on olulised tervise hoidmisel;
19. oskab kirjeldada, miks vägivald ja kiusamine ei ole lubatud käitumine
20. oskab selgitada raha otstarvet;
21. teab digitehnoloogia ja interneti turvalise ja eesmärgipärase kasutamise põhimõtteid ning oskab nimetada ohtusid digikeskkonnas;
22. oskab digivahendeid eesmärgipäraselt, heaperemehelikult ja loovalt kasutada ning juhtida lihtsamaid robotikaseadmeid.

4.2.2 VALDKOND KEEL JA KÕNE

VALDKOND KEEL JA KÕNE ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE PÕHIMÕTTED ON:

- luua lapsele võimalused keelt kuulata ja aktiivselt kasutada õppe- ja kasvatustegevustes ja igapäevatoimingutes, arvestades lapse keeleoskuse taset ja vanust;
- luua lapsele võimalusi eesti keele, oma emakeele ja teiste keelte ning kultuuridega tutvumiseks;
- pöörata tähelepanu erinevate meelte kaasamisele ja näitlikustamisele kasutades miimikat, kehakeelt, žeste, intonatsiooni, muusikat, rütmi, liikumist ja näitlikke vahendeid;
- suunata last õpitut kordama erinevates kontekstides, olukordades ja suhtlussituatsioonides, sealhulgas väljaspool lastehoidu ja lasteaeda;
- õpetada last suhtlemisel keele- ja kõnevahendeid kasutama;
- suunata last ettelugemise, raamatu illustatsioonide vaatamise, jutustamise, dramatiseerimise, joonistamise, oma raamatute koostamise kaudu kirjandust mõistma ja hindama;
- toetada lapse lugemishuvi ja lugemis- ning kirjutamisvalmiduse kujunemist žanriliselt mitmekesiste ja pildirikaste raamatute ettelugemise ning õppe- ja mänguvahendite, sealhulgas meediumide ja digivahendite kasutamise kaudu;
- toetada lapse huvi ja väärtushinnangute kujunemist suulise ja kirjaliku kultuuripärandi kaudu.

KEEL JA KÕNE ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE TULEMUSEL:

6-7-AASTANE LAPS

1. tuleb toime nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega suhtlemisel, arvestab kaassuhtleja ja suhtlemise paigaga;
2. saab aru kuuldu sisust ja suudab sellele sobivalt reageerida;
3. oskab oma mõtteid suulises kõnes edasi anda;
4. oskab jutustada pildi, kuuldu teksti või oma kogemuse alusel, anda edasi põhisisu ja olulised detailid ning vahendada seejuures oma ja teiste tegelaste tundeid;
5. kasutab kõnes aktiivselt liitlauseid;
6. valdab suhtlemiseks piisavat sõnavara ja suudab vajadusel ise sõnu moodustada;
7. oskab oma kõnes ning etteöeldud sõnade kordamisel hääldada õigesti kõiki emakeele häälikuid;
8. tunneb tähti, suudab lugeda kokku 1–2-silbilisi sõnu;
9. oskab kirjutada 1–2-silbilisi lihtsamaid sõnu õigesti järjestatud ühekordsete joonistähedega;
10. teab peast emakeelseid luuletusi ja laule.

KEEL JA KÕNE- ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE TULEMUSEL EESTI KEELT TEISE KEELENA KÕNELEV LAPS:

6-7-AASTANE LAPS

1. mõistab tuttavalt teemat ja igapäevasuhtluses kasutatavat eesti keelset kõnet;
2. tunneb ära ja mõistab õppe- ja kasvatustegevuse käigus omandatud sõnu ja keelelisi konstruktsioone ning kasutab neid oma kõnes;
3. saab aru õpitud sõnavara piires korraldusest, mis on vajadusel žesti või viiega toetatud, ja toimib vastavalt;
4. saab aru lihtsast küsimusest ning vastab õpitud sõnavara ja grammatiliste konstruktsioonide piires;
5. kasutab kõnes sobivaid eestikeelseid viisakusväljendeid;
6. suudab korrata võrdleva hääldamise abil ja vajadusel žesti või viiega toetatud erineva häälikupikkusega sõnu;
7. tunneb eesti keele tähestikku, suudab kokku lugeda 1–2-silbilisi sõnu;
8. oskab kirjutada 1–2-silbilisi lihtsamaid sõnu õigesti järjestatud ühekordsete joonistähedega;

9. teab peast eestikeelseid luuletusi ja laule.

4.2.3 VALDKOND MATEMAATIKA

VALDKOND MATEMAATIKA ÕPPE- JA KASVATUSTEgevuse Põhimõtted on:

- suunata last matemaatilisi seoseid igapäevatoimingutes märkama, ümbritsevat keskkonda matemaatiliselt kirjeldama, esemeid järjestama,
- rühmitama ja loendama ning nähtuste ja esemete maailma korrastama ja kujundama;
- suunata last ajas ja ümbritsevas keskkonnas orienteeruma ning vastavaid mõisteid oma tegevuse kirjeldamiseks kasutama;
- seostada mäng, vaatlused, vestlused ja igapäevatoimingud matemaatikaga, suunata last nende tegevuste käigus kasutama erinevaid aistinguid – kuulmis-, nägemis-, haistmis- ning kompimisaistingut;
- toetada lapse üldistamisoskuse kujunemist ja erinevate mõistete omandamist läbi objektide sarnaste ning erinevate tunnuste ja omaduste vaatlemise, võrdlemise, kirjeldamise ja sõnastamise.

MATEMAATIKA ÕPPE- JA KASVATUSTEgevuse Tulemusel:

6-7-AASTANE LAPS

1. oskab määrata esemete hulga ühiseid tunnuseid ja jaotada esemeid hulkadesse, arvestades samaaegselt kahte tunnust;
2. oskab võrrelda hulki, kasutades mõisteid rohkem, vähem, võrdselt;
3. oskab 12 piires loendamise teel kindlaks teha esemete arvu, teab arvude 1–12 järjestust, tunneb numbrimärke ning oskab neid kirjutada;
4. oskab liita ja lahutada viie piires ning tunneb märke +, -, =;
5. oskab koostada kahe esemete hulga järgi matemaatilisi jutukesi;
6. oskab järjestada kuni viiete esete suuruse järgi (pikkus, laius, kõrgus jm);
7. oskab kasutada õigesti mõisteid eile, täna, homme, enne, praegu, varem-hiljem, noorem-vanem;
8. orienteerub ruumis, õuealal ja paberil ning oskab määrata eseme asukohta teise eseme suhtes – all, peal, kohal, keskel, äärel, vasakul, paremal;
9. oskab määrata kellaaega täistundides;
10. oskab nimetada nädalapäevi, kuid, aastaagu õiges järjestuses;
11. oskab nimetada oma sünnikuud ja -päeva;
12. teab enamkasutatavaid raha- ning mõõtühikuid (euro, sent, meeter, liiter, kilogramm) ja seda, kuidas ning kus neid ühikuid kasutatakse;
13. oskab mõõta esemete pikkust kokkulepitud mõõtühikuga (samm, pulk, nõör vms);
14. tunneb ära ringi, kolmnurga, nelinurga, kera ja kuubi ning oskab neid kirjeldada;
15. märkab ümbritsevas keskkonnas mustreid, rütme ja kordusi, oskab neid loogiliselt jätkata ja luua.

4.2.4 VALDKOND KUNST

VALDKOND KUNST ÕPPE- JA KASVATUSTEgevuse Põhimõtted on:

- luua lapsele võimalused kogeda elamusi, tunda rõõmu ja rahulolu ning väljendada end visuaalselt;
- toetada lapse loovat eneseväljendust, katsetamist ja lahenduste leidmist;
- luua lapsele võimalused erinevate materjalidega tutvumiseks, nende tunnetamiseks ning omaduste tundma õppimiseks ja kasutamiseks, kombineerides olemasolevaid oskusi uutega;
- luua lapsele võimalused esteetilise kunsti, visuaalse kultuuri ja kultuuripärandi kogemiseks;

- seostada mäng, vaatlused, vestlused ja igapäevatoimingud kunstiga, suunata last nende tegevuste käigus kasutama erinevaid aistinguid – kuulis-, nägemis-, haistmis- ning kompimisaistingut.

KUNST ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE TULEMUSEL:

6-7-AASTANE LAPS

1. oskab leida ümbritseva vaatlemisel detaile, objekte ja nendevahelisi seoseid ning kujutab ümbritsevat vabalt valitud ja isikupärasel viisil;
2. oskab mitmekülgseid kunstitehnikaid, -materjale ja -vahendeid kasutades väljendada meeleolusid ja kujutlusvõimet;
3. kasutab erinevaid vahendeid ja võtteid ohutult ning sihipäraselt;
4. oskab esitleda oma kunstitööd ja arutleda kaaslaste kunstitööde üle;
5. oskab kavandada ja teostada kaaslastega ühist kunstitööd;
6. vaatab kunstiteoseid ja oskab kogetust vestelda;
7. kasutab kunsti õpi- ja kasvukeskkonna kujundamisel
8. oskab luua digitaalset sisu (näiteks foto, heli, video).

4.2.5 VALDKOND MUUSIKA

VALDKOND MUUSIKA ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE PÕHIMÕTTED ON:

- luua lapsele võimalused tunda rõõmu laulmisest, liikumisest, muusika kuulamisest, pillimängust ja ühisest musitseerimisest;
- julgustada last kasutama oma kujutlusvõimet musitseerimisel, muusikast vestlemisel ning muusikalisel liikumisel, toetada last oma mõtete ja tunnete väljendamisel läbi muusikalise tegevuse;
- luua lapsele võimalused erinevate muusikaliste väljendusvormide ja pärimusliku muusika kogemiseks;
- tutvustada lapsele Eesti muusikalist pärandit;
- toetada lapse loovust, eneseväljendust ja julgust muusika kaudu katsetada, improviseerida ning ise muusikalisi ideid luua

MUUSIKA ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE TULEMUSEL:

6-7-AASTANE LAPS

1. oskab laulda eakohaseid laule kaaslastega ja üksi;
2. suudab laulu või muusikapala tähelepanelikult kuulata ning kuulatud muusikat iseloomustada;
3. eristab tämbri ja kõla järgi õpitud pille;
4. oskab mängida eakohastel pillidel õpitud lauludele, riimidele ja instrumentaalpaladele lihtsaid kaasmänge üksi ja koos kaaslastega;
5. oskab liikuda vastavalt muusika rütmile ja meeleolule;
6. oskab tantsida eakohaseid tantse üksi ja koos kaaslastega;
7. oskab väljendada ennast loovalt muusikalis- rütmilise liikumise kaudu, kasutades liikumisel erinevaid liigutusi, tantsusamme, vahendeid;
8. tunneb eakohasel viisil Eesti rahvalaule, -tantse ja rahvapille ning väärtustab Eesti muusikapärandit;
9. oskab kasutada eakohaseid pille, keha ja häält lihtsate rütmide loomisel ning muusikalisel improviseerimisel.

4.2.6 VALDKOND LIIKUMINE

VALDKOND LIIKUMINE ÕPPE- JA KASVATUSTEgevuse Põhimõtted on:

- luua lapse tingimused ja võimaldada aktiivset tegutsemist üksi ja rühmas, et laps tunneks rõõmu igapäevasest liikumisest erinevates keskkondades ja tingimustes;
- rikastada lapse tegevusvõimalusi erinevate arendavate liikumistegevustega;
- suunata lapse üld- ja peenmotoorika, põhiliikumiste ja kehaliste võimete arengut läbi erinevate liikumistegevuste, spordialade ja tantsu;
- suunata last igapäevastes käelistes tegevustes ja harjutustes sooritamisel kasutama mõlemat kätt, täpsust nõudvas tegevuses domineerivat kätt;
- tagada lapse liikumisoskuste ja kehaliste võimete arengut igapäevaste liikumist nõudvate tegevuste (näiteks matkade, vaba aja mängude, jalutuskäikude) ja juhendatud eakohaste liikumistegevuste kaudu;
- toetada lapse kujunemist aktiivseks ja liikumist väärtustavaks inimeseks, kes mõistab liikumise tähtsust hea enesetunde ja tervise hoidmisel.

LIIKUMINE ÕPPE- JA KASVATUSTEgevuse tulemusel laps:

6-7-AASTANE LAPSE

1. suudab pingutada ja keskenduda sihipärasele kehalisele tegevusele;
2. peab liikumisel ja mängimisel kinni üldistest ohutus- ja mängureeglitest, valib liikumiseks ja mängudeks sobivad paigad ja vahendid;
3. sooritab põhiliikumisi pingevalt nii, et liigutused on koordineeritud;
4. oskab sooritada osavust, vastupidavust, painduvust, tasakaalu, kiirust ja jõudu arendavaid harjutusi ning tegevusi;
5. suudab säilitada tasakaalu paigal olles ja liikumisel;
6. oskab sooritada harjutusi õpetaja selgituste järgi ja ise harjutusi ette näidata;
7. oskab sooritada koos kaaslasega rütmiliikumisi;
8. oskab liikuda vastavalt rütmile ühtlase ja vahelduva tempoga;
9. oskab kasutada liikumisel erinevaid vahendeid;
10. oskab mängida erinevaid liikumis- ja sportlike elementidega mängu;
11. oskab nimetada erinevaid igapäevaseid liikumisvõimalusi ja spordialasid;
12. väärtustab igapäevast liikumist, oskab nimetada liikumisega seotud võimalusi hea enesetunde hoidmiseks ning mõistab liikumise tähtsust tervise hoidmisel.

5. LAPSE ARENGU HINDAMISE JA TOETAMISE Põhimõtted ja dokumenteerimine ning meetodid ja vahendid lapse arengu hindamiseks, jälgimiseks ja analüüsimiseks

5.1 LAPSE ARENGU HINDAMISE JA TOETAMISE Põhimõtted, dokumenteerimine, meetodid, vahendid

Lapse arengu hindamine igapäevatoimingutes, vabamängus, õppe- ja kasvatustegevustes on igapäevane osa õppe- ja kasvatustsüklist, et mõista lapse eripära, toetada arengut, enesehinnangut, selgitada välja võimalik toevajadus, kavandada õppe- ja kasvatustegevust, anda tagasisidet lapsevanemale.

- Lapse arengu hindamisel lähtume lapse vanusest, individuaalsest arengust ning riiklikus alushariduse õppekavas välja toodud lapse arengu eeldavatest tulemustest üldoskustes ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondades.
- Arengu kirjeldamisel lähtume lapsest, väärtustades lapse huvi, positiivseid hoiakuid, pingutust ja toimetulekut, arenemise protsessi tervikuna ja saavutatut. Selgitame välja juba olemasolevad kui kujunemisel olevad oskused. Mida vanem laps, seda konkreetsem on hinnang üld- ja valdkondlike oskuste osas.
- Lapse arengu eeldatavad tulemused on tähised, mis aitavad lapse arengut jälgida ja kavandada lapse arenguks vajalikke tegevusi.
- Lapse arengu dokumenteerimiseks kasutame Eliisi keskkonda.
- Lapse arengu kirjeldamisel ja analüüsimisel osalevad kõik rühma meeskonnaliikmed ning teised spetsialistid, kes selle rühma lastega tegelevad.

Lapse arengu hindamise, jälgimise ja analüüsimise meetodid ja vahendid.

Rakendatakse järgmisi meetodeid:

- lapse vabamängu ja käitumise vaatlus;
- laste loovtööde analüüs;
- vestlus lapsega, teiste laste õpetavate õpetajatega, logopeediga, sotsiaalpedagoogiga (meeskonnatöö) ja lapse perega (teave lapse ja tema kasvukeskkonna kohta);
- arengumäng (näiteks raamatute „Mina oskan juba. Arengu jälgimise mäng“ ja „Reis mööda põnevaid teid“ abil);
- testid
- lapse IAJK koostamine.

5.2 ARENGUVESTLUS VANEMAGA

Arenguveestluse eesmärgiks on usalduslikus ja sõbralikus õhkkonnas vanemate ning õpetaja(te) vahel arutleda lapse arengu üle, leida lapse arengu jaoks parimad tingimused.

Õpetaja koostab lapse arengust kirjaliku kokkuvõtte (IAJK) üldjuhul kord õppeaastas, milles on kirjeldatud lapse üldoskused ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondlikud oskused.

Vajadusel toimub vanemaga arenguveestlus lapse arengu toetamiseks. Kui lapse areng on ootuspärane ning kirjaliku kokkuvõttega tutvumise järgselt ei pea lapsevanem või õpetaja arenguveestlust vajalikuks, siis ei ole vestlus kohustuslik. Arenguveestluse vajadust hinnatakse iga-aastaselt.

Arenguveestlusel:

- annab õpetaja vanemale tagasisidet lapse arengust ja õppimise tulemustest;
- vanem esitab seisukohti ja ootusi lapse arengu suhtes;
- lepatakse kokku mõlema osapoole edasised tegevused lapse arengu toetamiseks – oluline on lasteaia ja vanema koostöö laste toetavate ja arendavate tingimuste loomisel;
- arenguveestluse tulemused dokumenteeritakse ELIIS (IAJK-s) keskkonnas.

5.3 KOOLIVALMIDUS

Lasteaed koostab koolimineva lapse kohta koolivalmiduskaardi, milles on kirjeldatud lapse üldoskused ning õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade arengutulemused.

Koolivalmidus on sotsiaalsete (koostöö täiskasvanuga, juhiste täitmine, suhtlemine rühmakaaslastega jm), füüsiliste (suutlikkus pikemalt laua taga istuda/toimetada jm) ja kognitiivsete oskuste (mälu, tähelepanu, taju, probleemilahendus, planeerimine, järeldamine, otsuste tegemine, loovus, kirjutamis-, lugemis- ja arvutamisoskus, õpihuvi) kogum.

Kõik eeltoodud oskused on olulised, et aidata lapsel üle minna mänguliselt põhitegevuselt formaalsele õppimisele.

Iga koolimineva lapse kohta täidetakse koolivalmiduskaart ELIISI e-keskkonnas. Koolivalmiduskaart on infoallikas lasteaia ja kooli vahel, et iga laps oleks märgatud ning kool saaks arvestada lapse vajadustega. Koolivalmiduskaart edastatakse lapsevanemale infosüsteemis Eliis. Eliisi süsteemist liigub kaart automaatselt ARNO ja EHISE süsteemi.

Laps, kes õppimiskohustuslikku ikka jõudes ei ole saavutanud vajalikku koolivalmidust, võib Eesti Vabariigi haridusseaduse alusel õpinguid alustada ühe õppeaasta võrra hiljem, kui seda soovitab tema koolivalmidust hinnanud lasteaed või kooliväline nõustamismeeskond.

5.4 LAPSE INDIVIDUAALSE ARENGU TOETAMISEKS KOHALDATAVAD ERISUSED

- Kõikide laste arengut toetatakse lähtuvalt lapse individuaalsetest vajadustest.
- Õpetajad (rühmaõpetajad, abiõpetajad, liikumis- ja muusikaõpetajad, tugispetsialistid) jälgivad ja hindavad lapse arengut ja toimetulekut, kohandavad kokkuleppel vanemaga õppe- ja kasvatustegevust ning õpi- ja kasvukeskkonda lapse individuaalsete vajaduste ja võimete järgi. Õpi- ja kasvukeskkonna kohandamine hõlmab füüsilisi tingimusi (ruum, mängu- ja õppevahendid), sotsiaalseid tegureid (õpetajakoolitus, spetsialistide olemasolu, perekonna nõustamine) ning vajadusel lasteaia rühma töökorraldust (meeskonnatöö, õppekavad).
- Õppe- ja kasvatustegevusi planeerime vajadusel väikestes alarühmades ja individuaalselt, kuna laste arengutase pole täpselt ühesugune.
- Õppe- ja kasvatustegevuse korraldamisel lähtume kaasava hariduse põhimõtetest – laps osaleb õppe- ja kasvatustegevuses suurema osa ajast koos teiste lastega ja oma õpetaja juhendamisel. Lapse individuaalsest vajadusest lähtudes korraldame lapsele õpetajate, tugispetsialistide, abiõpetajate ja teiste spetsialistide koostöös võimetekohase õppe ja vajaliku toe.
- Kui lapsel ilmneb vajadus saada tuge, teavitab lasteaed sellest vanemat ja korraldab lapse pedagoogilis-psühholoogilise hindamise. Lisaks teostatakse vaatlusi rühmas individuaalsete eripärade väljaselgitamiseks ja kogutakse andmeid lapsevanematelt.
- Varajane märkamine, eripära väljaselgitamine ning arendustegevuse läbiviimine toimub koostöös lapsevanema, rühmameeskonna, liikumis- ja muusikaõpetajate, tugispetsialistide, juhtkonna ja vajadusel erialaspetsialistidega väljastpoolt lasteaeda ning soovitatakse lisauuringuid.
- Vajadusel (kohanemisraskused, mahajäämus eeldatavate arengutulemuste saavutamisel) pakub lasteaed üldist tuge – õpetajate pakutav individuaalne lisajuhendamine, tegevuste raskusastme muutmine, vajadusel ka õpe individuaalselt või alarühmas, tugispetsialistide teenus, mis on õppe- ja kasvatusprotsessis lapse arengut, võimetekohast õppimist ja sotsiaalseid oskusi ning lapse arengu eeldatavate tulemuste saavutamist toetav teenus.
- Tugispetsialistid nõustavad lapsevanemaid, õpetajaid ning teevad koostööd õpetajate ja teiste lapse arengut toetavate spetsialistidega. Tagasisideks kasutatakse ELIIS keskkonda, või edastatakse tagasiside lapsevanemale suuliselt. Jooksvalt antakse nõuandeid ja soovitusi kõigile osapooltele, kes lapsega tegelevad.
- Tugispetsialistide teenus toimub lasteaias individuaal- ja grupitegevustena vastavalt vajadusele. Lisaks vaatlevad tugispetsialistid last rühmas erinevate tegevuste käigus.

- Tugispetsialist toetab ja juhendab rühma personali lapse esmase toe kavandamisel, nõustab vanemaid ning teeb ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, lasteaias pakutavate lapse arengut toetavate meetmete rakendamiseks või lisauuringute tegemiseks.
- Eliis avatakse igale lapsele individuaalse arengu jälgimise kaart. Individuaalse arengu jälgimise kaardile kantakse info arengueesmärkide kohta erinevates valdkondades, õpetajate tähelepanekud, lapse vajaduste väljaselgitamiseks, läbiviidud hindamiste, uuringute tulemused, info rakendatud tugimeetmete ja nende tulemuslikkuse kohta.
- Vajadusel koostab õpetaja koostöös abiõpetajate, tugispetsialistide, tugiteenuste koordineerija ja vanemaga lapsele riikliku õppekava alusel individuaalse arenduskava (IAK). IAK on tugimeede, mille saab koostada kuni üheks õppeaastaks. IAK määrab individuaalsed eesmärgid valdkondades, milles lapse arengutase erineb eeldatavast eakohasest tasemest. Vähemalt kord õppeaastas tehakse koostöös tugispetsialistide ning vanemaga kokkuvõtte IAK rakendumisest, arengukeskkonna sobilikkusest, individuaalsete arengueesmärkide saavutamisest ning lapse edasistest vajadustest.
- Lasteaia tugispetsialistid võivad soovitada lapsevanemale täiendavat tuge lasteaiaaväliselt logopeedilt, eripedagoogilt, psühholoogilt, pereterapeutilt jms.
- Kui lasteaia tagatud üldine tugi ei anna lapse arenguks soovitud tulemusi, teeb tugiteenuste koordineerija vanemale ettepaneku pöörduda koolivälise nõustamismeeskonna poole tõhustatud toe või eritoe rakendamise vajaduse väljaselgitamiseks. Kooliväline nõustamismeeskond annab lapse arengu toetamiseks ning õppe- ja kasvatustegevuse korraldamiseks soovitusi. Vajadusel väljastab lasteaed individuaalse arengu jälgimise kaardi lasteaiaavälisele nõustamismeeskonnale või erialaspetsialistidele.
- Kui arendustegevuses osalevad ka lasteaiaavälised spetsialistid, siis toimub info vahetamine ning eesmärkidest ja tulemustest teavitamine vastavalt kokkuleppele. Erialspetsialistide hinnangud lapse kohta annavad vajalikku informatsiooni lapse paremaks toetamiseks lasteaias.
- Lapse andekuse ilmnemisel pakuvad õpetajad või teised spetsialistid talle lasteaias vajadusel lisajuhendamist.
- Lapse, kelle kodune keel ei ole eesti keel, eesti keele õpe ja omandamine toimub igapäevatoimingute, mängu, õppe- ja kasvatustegevuste käigus, mis on lõimitud. Vajadusel toetatakse lapse eesti keele omandamist eraldi eesti keele arengu toetamiseks mõeldud tegevuste kaudu, arvestades nii lapse arengutaset kui vanust.

LAPSE TOETAMINE EESTI KEELE OMANDAMISEL:

- kuulame last tähelepanelikult, räägime rahulikult, aeglaselt ja selgelt;
- kirjeldame tegevust;
- anname tagasisidet, väljendame vestluse ajal huvi ja julgustame last;
- kasutame žeste ja miimikat;
- anname aega vastuse sõnastamiseks;
- kasutame abivahendeid laste tähelepanu võitmiseks ja arusaamise hõlbustamiseks - nt piktogrammid, kindla tegevusega seostuvad muusikapalad või luuletused, muusikariistad;
- õpime väiksemates rühmades.

Keele omandamist soodustavad korduvad igapäevased tegevused; osalemine eestikeelsetes huviringides; koostöö ja infovahetus vanematega; vajadusel ka tugispetsialistide teenus.

Assaku Lasteaia toetab eesti keele õpet eesti keele huviring.

Lapse toevajaduse väljaselgitamine ning toetamise põhimõtted ja korraldus Assaku Lasteaia on skemaatilisel toodud **Lisas 1**.

6 KOOSTÖÖ LAPSEVANEMAGA

6.1 KOOSTÖÖ PÕHIMÕTTED

Koostöö lapsevanemaga põhineb dialoogil, vastastikusel usaldusel, lugupidamisel ja ühisel vastutusel lapse arengu toetamisel. Perekonnal on lapse kasvatajana kõige olulisem roll ning lasteaed toetab peret kasvatamise, õpetamise ja arendamise küsimustes.

Lasteaed peab oluliseks koostööd kõikide pereliikmetega, kes on lapsega lähedastes suhetes. Koostöö vorme kohandatakse vastavalt perekonna vajadustele, võimalustele ja eelistustele.

6.2 KOOSTÖÖVORMID

Assaku Lasteaias kasutatakse järgmisi koostöövorme:

- igapäevane vahetu suhtlus lapse tuleku ja lahkumise ajal;
- info vahetamine ELIISi, telefoni kaudu;
- uute lapsevanematega toimuvad vestlused esimese kuu jooksul lasteaeda saabumisest;
- vähemalt kord aastas toimuvad arenguvestlused;
- rühma lastevanemate koosolekud ja lasteaia üldkoosolekud;
- osaleda rühma toetavas töös (nt õpetajate päev, õpetajate koolitus jne);
- ühisüritused, õppekäigud ja perepäevad;
- võimalus osaleda õppe- ja kasvatustöö kavandamises ja läbiviimises;
- hoolekogu töö kaudu osalemine lasteaia arendustegevustes;
- saada lasteaia tuge ja nõu lapse arengu toetamise küsimustes; vajadusel suunamine erialaspetsialistide poole.
- osaleda hoolekogu töös ja teha ettepanekuid lasteaia töö korraldamiseks - sügisestel lastevanemate koosolekutel valitakse lapsevanematest kuus lapsevanemat lasteaia hoolekogusse (hoolekogusse kuulub kuus lapsevanemat, õpetajate esindaja, valla esindaja, direktor).
- saada lasteaia tuge ja nõu lapse arengu toetamise küsimustes; vajadusel suunamine erialaspetsialistide poole.

6.3 VANEMA KAASAMINE OTSUSTESSE

Õpetaja, abiõpetaja ning vajadusel tugiteenuste koordineerija loovad vanemale võimalused saada tuge ja nõu lapse arengu toetamise küsimustes. Vanem on kaasatud lapse arengut puudutavate otsuste tegemisse ja nende rakendamisse. Lapsevanemal on õigus saada teadlikku, selget ja asjakohast infot lapse arengu, õppimise ja toimetuleku kohta.

Lapsevanemal on kohustus teha lasteaia koostööd alusharidusseaduses sätestatud tingimustel ja korras, sh teha lasteaia koostööd lapse arengu toetamiseks ning lapsele tugiteenuste võimaldamiseks ning vajadusel pöörduda lasteaia ettepanekul koolivälise nõustamismeeskonna poole.

Lapsevanematele oluline info edastatakse läbi ELIIS keskkonna (lapsevanem loob kasutajakonto), telefoni teel. Lasteaias toimunud üritustest saab täiendava ülevaate lasteaia Facebooki-lehe kaudu. Kiiresti toimivaks infovahetuseks on lapsevanemal vajalik anda enda täpne info Eliisi keskkonda.

7 ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD

Üldpõhimõtted

Assaku Lasteaia õppekava on pidevalt arenev dokument, mille rakendumist analüüsitakse ja vajadusel täiendatakse. Õppekava ülevaatamise aluseks on pedagoogiline analüüs, rühmade kogemused, õigusaktide muudatused, lasteaia arengusuunad.

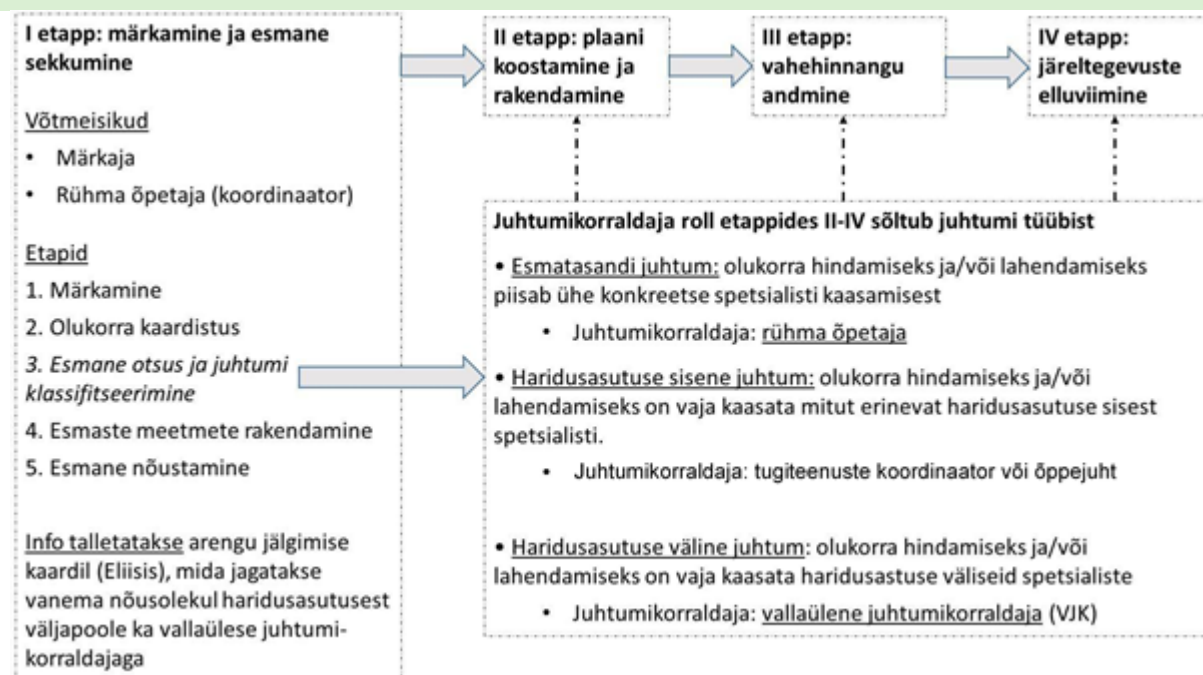
Uuendamise kord

Õppekava vaadatakse üle vähemalt kord õppeaastas. Muudatusettepanekuid võivad teha juhtkond, pedagoogid, tugispetsialistid, hoolekogu (õppe- ja kasvatustegevusega seotud töötajatega).

Ettepanekud arutatakse läbi pedagoogilises nõukogus.

Õppekava muudatused kinnitab direktor käskkirjaga. Pärast kinnitamist tehakse õppekava kättesaadavaks lasteaia töötajatele ja lapsevanematele kokkulepitud viisil.

LISA 1 TOEVAJADUSEGA LAPSI HÕLMAVAD TEGEVUSED ASSAKU LASTEAIAS

Mida märgata?

- Käitumine (püsimatus, olukorda mittesobiv eneseväljendus, ootamatu, antisotsiaalne, enesekeskne, agressiivne käitumine jms);
- Järsud muutused vabamängus (kaaslasega mängu oskamatus, ebasobivad teemad, agressiivsus jms);
- Muutused välimuses (lohas, määrdunud riietus) ja isiklikus hügieenis;
- Lasteaiast puudumine (nii põhjusega kui ka põhjuseta);
- Haigena lapse lasteaeda toomine (hoolimatuse väljendus)
- Füüsiline tervis (kiire väsimine, vähene vastupidavus, erinevad kehalised kaebused, muutused söömisharjumustes jms);
- Vaimne tervis (silmnähtav loidus, ükskõiksus, voodi märgamine, enesevigastamine, kõnelemine enesetapust jms);
- Arenguline mahajäämus (eneseväljenduoskus, eneseteenindusoskus, kõneareng, lugemis-, kirjutamis- ja arvutamisoskus jms);
- Mitmekeelsus perekonnas (lapse eneseväljendus piiratud, kontakt perekonnaga halb vms)
- Muu perekonnaga seonduv (nt alkoholiprobleemid, perekonnaliikmete iseäralik käitumine, õpitud abituse soodustamine jms)

LISA 2 ASSAKU TRADITSIOONILISED ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUST TOETAVAD ÜRITUSED

- Tarkusepäev/Lasteaia sünnipäev
- Mihklipäeva laat
- Näitused (sügisandide näitus)
- Õpetajate päev
- Advendihommikud ja päkapikupäev
- EV sünnipäev
- Emakeelepäev
- Eest Vabariigi sünnipäev
- Filmifestival
- Spordipäevad ja jalgrattapäevad
- Kevadmatk
- Volbripäev
- Kevadpeod
- Lastekaitsepäev